24/03/2020

“Χαίροις η απαρχή της ημών αναπλάσεως”

/ Γνώμες

Του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Προσάγουμε, αδελφοί μου αγαπητοί και φιλόθεοι, και πάλι σήμερα την Παρθένο

Μαρία «*τα της παρθενίας σεμνολογήματα*»[1], για να χρησιμοποιήσω τον λόγο του Αγίου Ανδρέα Επισκόπου Κρήτης. Δορυφορούμε κι εμείς τα παιδιά της, ιδιαίτερα μάλιστα το ευσεβές Γένος μας που είναι συνδεδεμένο άρρηκτα με το πάνσεπτο πρόσωπό της αιώνες τώρα, δώρα εόρτια και μύρα πολύτιμα, που δεν είναι τίποτα άλλο παρά η ορθόδοξη πίστη μας στον Άγιο Τριαδικό Θεό, η αγάπη μας στο πρόσωπο του εξ' αυτής σαρκωθέντος Ιησού Χριστού, αλλά και ο σεβασμός και η ευλάβεια στην αγία της μορφή που είναι «*η βασιλίδα του γένους των ανθρώπων*».

Την προσφωνούμε, ακόμη, σήμερα μαζί με τον αρχάγγελο της χαράς, τον αρχιστράτηγο Γαβριήλ, επαναλαμβάνοντας το χαριέστατο προσφώνημά του : « *Χαίρε κεχαριτωμένη Μαρία, ο Κύριος μετά σου, ευλογημένη συ εν γυναιξί και ευλογημένος ο καρπός της κοιλίας σου*». Χαιρόμαστε σήμερα και πανηγυρίζουμε. « *Σήμερον χαράς ευαγγέλια, παρθενική πανήγυρις τα κάτω τις άνω συνάπτεται, ο Αδάμ καινουργείται και η Εύα της πρώτης λύπης ελευθερούται*»[2]. « *Ευφραίνεται ο ουρανός αφού η ταπεινή κόρη της Ναζαρέτ αστεναχωρήτως εχώρησε τον μη χωρούμενον Κύριον... Χορεύει η γη, γιατί η κυοφορία της Παρθένου Μαρίας συνένωσε τα επίγεια με τα ουράνια... Πάσα η κτίσις χαίρει και χορεύει και χείρας επικροτεί δια το μέγα θαύμα της συλλήψεως του Υιού και Λόγου του Θεού στην άχραντη γαστέρα της αειπαρθένου Θεοτόκου*»[3].

Θα ήθελα λοιπόν σήμερα, αυτήν την εόρτια ημέρα, να μεταφέρω στην αγάπη σας έναν φοβερό λόγο του Αγίου Ανδρέου Επισκόπου Κρήτης που αναφέρεται στη μέγιστη προσφορά και διακονία της Παναγίας, και αυτή δεν είναι άλλη από την ανάπλαση του ανθρώπινου γένους.

«*Χαίροις η απαρχή της ημών αναπλάσεως*»[4].

Πρώτον, η νοητή ανάπλαση, την οποία αναφέρει ο άγνωστος ποιητής του Ακαθίστου Ύμνου, είναι ο ειδικός καρπός της θείας ενανθρωπήσεως. Η φύση του ανθρώπου αμαυρώθηκε από την αμαρτία και έχασε την πρώτη της ευγένεια, ιδιαίτερα την κοινωνία με τον Θεό. Στο σώμα της εισήλθε το μικρόβιο της αμαρτίας, το οποίο την οδήγησε στη φθορά και στον θάνατο. Αλλοιώθηκε ποιοτικά, διαστράφηκαν οι δυνάμεις της, όπως τονίζουν οι θεοφόροι πατέρες της Εκκλησίας, και ο άνθρωπος, η κορωνίδα της δημιουργίας, βρέθηκε από το κράτος του διαβόλου και του θανάτου στο χώρο της αποστασίας από τον Θεό. Έτσι, ομιλούμε για την φθαρείσα εικόνα του Αδάμ : «*Αδάμ τον φθαρέντα αναπλάττει ρείθροις Ιορδάνου*»[5]. Γι' αυτό ο Θεός, θέλοντας να σώσει τον άνθρωπο τον οποίο δημιούργησε κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσή Του, δεν συγχωρεί απλώς το πταίσμα του και την αμαρτία του, αλλά κατεβαίνει ο Ίδιος στη γη, το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, ο Μονογενής Υιός και Λόγος του Θεού, και μέσα στην άχραντη γαστέρα της Υπεραγίας Θεοτόκου, αναπαλαιώνει αυτήν την πεσμένη εικόνα του

Αδάμ. Την επαναφέρει στην προπτωτική της αίγλη και αρχέγονη μακαριότητα και της χαρίζει ως δώρα την αφθαρσία και την αθανασία, αλλά συγχρόνως και τη μετοχή στην αιώνια ζωή. Στο χωνευτήριο και στο ζυμωτήριο της Θεοτόκου αναχωνεύει και λιώνει όλα τα ξένα στοιχεία τα οποία είχε συσσωρεύσει η αμαρτία χαρίζοντας την αναγέννηση και το πνευματικό κάλλος, όπως ήταν αρχικά βγαλμένη από τα χέρια του Δημιουργού.

«*Ο Δεσπότης των όλων και Σωτήρας*», σημειώνει ο Άγιος Επιφάνιος Επίσκοπος Κύπρου, «*επειδή θέλησε να θεραπεύσει τον πόνο του ανθρώπου και να οικοδομήσει εκείνο το οποίο ήταν κατεστραμμένο και να διορθώσει εκείνο που ήταν ελαττωματικό εξαιτίας της αμαρτίας, επειδή ο θάνατος εισήλθε στον κόσμο από γυναίκα, γεννάται και Αυτός από παρθένο γυναίκα. Έτσι, ο Χριστός για να καταλύσει τον θάνατο, για να συμπληρώσει εκείνο που ήταν ελλιπές και να ολοκληρώσει αυτό που είχε ελαττωθεί και να το καταστήσει τέλειο, δηλαδή τον άνθρωπο*»[6], γίνεται άνθρωπος δια φιλανθρωπίαν «*ίνα του χείρονος μεταλαβών, μεταδώ μοι του βελτίονος*»[7], δηλαδή να μας μεταδώσει τα βέλτιστα και ευχάριστα που δεν είναι άλλο από την αιώνια ζωή.

Δεύτερον. Η απαρχή της αναπλάσεως του ανθρωπίνου γένους, που αρχίζει την ημέρα του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου, από τους πατέρες περιγράφεται ως γάμος μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Πρόκειται για την ένωση της θείας και της ανθρώπινης φύσεως στην υπόσταση του Λόγου του Θεού η οποία πραγματώνεται στην άχραντη γαστέρα της Θεοτόκου. Εκεί ενώνεται Θεός και άνθρωπος, η θεότητα με την ανθρωπότητα «*ασυγχύτως, ατρέπτως, αδιαιρέτως, αχωρίστως*»[8] αμέσως από την πρώτη στιγμή της συλλήψεως. Κι όπως ο Τριαδικός Θεός έπλασε τον Αδάμ από την παρθένο γη, έτσι ο ίδιος Τριαδικός Θεός έκτισε τον νέο Αδάμ από την παρθένο γη στην κοιλία της Θεοτόκου. Γι' αυτό ο θεοφόρος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, προκειμένου να παρουσιάσει το μεγάλο αυτό γεγονός της ενανθρωπήσεως του Υιού και Λόγου του Θεού, χαρακτηρίζει τον Χριστό ως το μόνον καινόν, καινότατον υπό τον ήλιον. Και ρωτά : «*τι γαρ μείζον του γενέσθαι τον Θεόν άνθρωπον;*»[9]. Γι' αυτό γεμάτος θαυμασμό ο Άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας, εξυμνώντας τη θαυμαστή συμβολή της Θεοτόκου στο μυστήριο της αναπλάσεως του ανθρωπίνου γένους, λέγει χαρακτηριστικά : « *Μόλις η Παρθένος έδωσε την απάντησή της στον Θεό, δέχεται αμέσως από Αυτόν το Πνεύμα που δημιουργεί την ομόθεη εκείνη σάρκα... Και πλάθεται έτσι με λόγο μητρικό ο του Πατρός Λόγος. Και κτίζεται με τη φωνή του κτίσματος ο Δημιουργός. Κι όπως, μόλις είπε ο Θεός "γεννηθήτω φως" έγινε αμέσως φως, έτσι αμέσως με τη φωνή της Παρθένου ανέτειλε Φως και δόθηκε με την ανθρώπινη σάρκα και κυοφορήθηκε αυτός που φωτίζει "πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον"*»[10].

Αδελφοί μου,

Γιορτάζουμε πάλι και σήμερα τον Ευαγγελισμό της Υπεραγίας Θεοτόκου. Τον εορτάζουμε μέσα σε ιδιαίτερες δυσκολίες για τον τόπο και την πατρίδα μας. Σιγούν τα Ιερά Θυσιαστήρια και τα Ιερά Αναλόγια. Δεν ακούγονται φέτος, όπως γινόταν χιλιάδες χρόνια και μάλιστα όπως στα φοβερά χρόνια της σκλαβιάς και της τυραννίας, το γνωστό Απολυτίκιο «*Σήμερον της σωτηρίας ημών το κεφάλαιον και του απ' αιώνος Μυστηρίου η φανέρωσις*» καθώς και το Κοντάκιο «*τη Υπερμάχω Στρατηγώ τα νικητήρια*», που έγινε ο εθνικός μας ύμνος από τότε που πρωτοψάλθηκε στη Βασιλίδα πόλη. Ιερείς σεβάσμιοι έχουν χαμηλώσει τα Άγια, καθώς λέγει το δημοτικό μας τραγούδι και παραμένουν μακριά από το Ιερό Θυσιαστήριο, όχι γιατί πέφτει η Ρωμανία, αλλά από την παρουσία μιας λοιμώδους ασθένειας που απειλεί τις ζωές των ανθρώπων. Δεν μας τιμωρεί ο Θεός, ο πλήρης αγάπης, οικτιρμών και φιλανθρωπίας, αλλά εμείς οι ίδιοι τιμωρούμε τον εαυτό μας με την αποστασία από το θέλημά Του, τον εγωισμό και τη φιλαυτία μας, αφού υιοθετήσαμε το «*απόστα απ' εμού, οδούς σου ειδέναι ου βούλομαι*»[11] κατά την

έκφραση του Προφήτου Ιώβ. Το φάρμακο δεν είναι άλλο από την επιστροφή μας στον Θεό, η μετάνοιά μας, η εκζήτηση του θείου ελέους, η κοινωνία μαζί Του δια της προσευχής και των Ιερών Μυστηρίων, η προσφυγή μας στην Κεχαριτωμένη Θεοτόκο, την μάνα μας την Παναγία. Αυτή θα σώσει και πάλι το Γένος μας και την Πατρίδα μας με τις ανύστακτες πρεσβείες της στο θρόνο του Υιού και Θεού της.

Εορτάζουμε, λοιπόν, τον Ευαγγελισμό της Υπεραγίας Θεοτόκου αλλά και τον ευαγγελισμό της Πατρίδος μας. Εορτάζουμε και την ελευθερία του τόπου μας έπειτα από αιώνες σκλαβιάς και τυραννίας. Οραματιζόμαστε σήμερα τις αθάνατες μορφές των ηρώων της εποχής εκείνης που σαν στρατιά αθόρυβα αναδύονται μέσα από τον χώρο της ιστορίας. Όλοι αυτοί, με πίστη στον Χριστό και με αγάπη στην Πατρίδα, ανέλαβαν τον αγώνα της ελευθερίας πειθαρχώντας στις προγονικές επιταγές του πολύπαθου γένους μας.

Όλοι αυτοί έρχονται σήμερα να μας θυμίσουν και το δικό μας χρέος απέναντι στην Πατρίδα μας. Είναι αναφαίρετο δικαίωμά μας να αγαπούμε την πατρίδα μας, να φυλάμε τον πολύτιμο θησαυρό που μας κληροδότησαν οι πρόγονοί μας, την πίστη, την παράδοση και τον πολιτισμό. Καθήκον μας και σήμερα είναι να φωνάζουμε με όλην την δύναμη της ψυχής μας μαζί με τον αγνό ήρωα, Στρατηγό Μακρυγιάννη : «*όσο αγαπώ την πατρίδα μου, δεν αγαπώ άλλο τίποτα*».

Χρόνια πολλά, αδελφοί μου, υγεία και χαρά να έχετε.

Υπομονή στις δύσκολες αυτές ώρες.

Η Κεχαριτωμένη Θεοτόκος να μας σκεπάσει όλους με την αγία της σκέπη και να μας χαρίσει γλυκεία αναψυχή, χαρά κι ευλογία.

---

[1] Άγιος Ανδρέας Κρήτης, *Εις την αγίαν γέννησιν της υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου, Λόγος Δ'*, PG 97,864.

[2] Δοξαστικό Αποστίχων εορτής Ευαγγελισμού.

[3] Άγιος Ανδρέας Κρήτης, *ο.π.*, PG 97,881.

[4] ο.π., PG 97,865.

[5] Τροπάριο Α' ωδής Κανόνος Θεοφανείων.

[6] Άγιος Ανδρέας Κρήτης, *Κατά Κολλυριδιανών, των τη Μαρία προσφερόντων*, PG 42,753.

[7] Δοξαστικό αίνων εορτής Ευαγγελισμού.

[8] Όρος πίστεως Δ’ Οικουμενικής Συνόδου.

[9] Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, *Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως*, ΕΠΕ 1,282.

[10] Επίσκοπος Αχελώου Ευθύμιος Στύλιος, *Η πρώτη*, β’ έκδ., Αθήναι 1987, σ. 112.

[11] Ιώβ, 21,14.